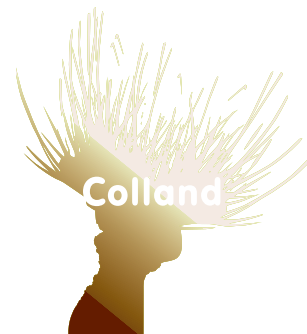

Zoönosen: ziektes bij dieren kunnen ook mensen treffen

Hygiëne helpt ziektes voorkomen

Sommige ziektes kunnen overgaan van dier op mens. Deze ziektes worden zoönosen genoemd. Ze staan sterk in de belangstelling sinds de vogelpest. Immers wanneer het dierlijke virus zich vermengt met het menselijke virus kunnen nieuwe varianten ontstaan waar nog geen kruid tegen gewassen is.

Jaarlijks wordt in Nederland bij circa 1000 mensen een zoönose vastgesteld (exclusief voedselvergiftiging). Er zijn circa tweehonderd van dergelijke ziektes beschreven. De tekenbeet (lyme-ziekte), melkerskoorts en de ziekte van Weil zijn bekende voorbeelden. Sommige dierziekten blijven bij dieren onopgemerkt, terwijl zij bij mensen ernstige verschijnselen geven, zoals melkerskoorts. Aan de poort van Nederland staan nog BSE en schroefworm, en tegenhouden is moeilijk.

Aandacht voor preventie wordt steeds belangrijker. Dankzij goede maatregelen komen tuberculose, hondsdoelheid en de ziekte van Weil bij de mens in ons land al bijna niet meer voor.

Hoe verloopt de overdracht?

De infectie kan op verschillende manieren van dier op mens worden overgedragen:

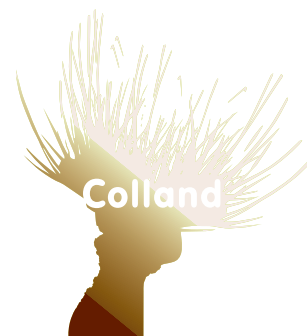
1. Door direct contact met levende dieren (tuberculose, trychofytie), de nageboorte, verworpen kalveren (brucellose, salmonellose) of dode dieren (miltvuur).
2. Via contact met dierlijke uitscheidingsproducten als urine (melkerskoorts), bloed, sperma of mest (salmonellose).
3. Via parasieten zoals teken, vlooien, muggen en vliegen.
4. Door contact met besmette grond (lintworm).
5. Door het eten van besmet voedsel zoals onbewerkte melk (tuberculose, brucellose), vlees (BSE, campylobacter) en ongewassen bosvruchten (vossenlintworm).
6. Via wondjes zoals bij varkens vlekkenziekte, tetanus en erysipelas.

Hoe voorkomt u besmetting?

- 1) Hygiënisch werken is van het grootste belang, met name als men contact heeft met zieke dieren zoals bij diarree en huidziekten. Zwangeren moeten voorzichtig zijn met aborterende dieren.
  1. Was geregeld de handen na contact met dieren. Plaats verschillende wasbakken in de looproutes in de stallen met zeep en schone handdoek.
  2. Voorkom direct contact met zieke dieren door het dragen van sluitende kleding, handschoenen en mondkapje.
  3. Als er toch contact is geweest, ontsmet dan de handen met bv. alcohol of chloorhexidine
  4. Niet eten, drinken of roken in de stal (via de handen gaat de besmetting naar de mond)
  5. Verzorg alle wondjes door reinigen en ontsmetten en dek ze af met pleister of verband (verbandtrommel in de buurt van het werk).
- 2) Als iemand ziek wordt na contact met zieke dieren, raadpleeg dan de huisarts. Bij vroegtijdige behandeling zijn veel zoönosen goed te behandelen. As u lang wacht kunnen er klachten overblijven.
- 3) Verwijder tekenbeten met een speciaal pincet. Hoveniers en bosbouwers hebben dit pincet meestal standaard in de verbandtrommel of gewoon op zak.
- 4) Zwangere melkmonsterneemsters wordt aangeraden om in de eerste drie maanden van de zwangerschap niet in de buurt te komen van aborterende dieren en enkel te werken op melkerskoortsvrije bedrijven.

Enkele voor Nederland belangrijke zoönosen

Zoönose	Verschijselen bij het dier	Overdracht	Verschijselen bij de mens	Preventie bij de mens
Influenza A	Koorts bij varkens en kippen	Via de luchtwegen	Griep Koorts Longontsteking	Hygiënisch werken
Vlekziekte bij varkens	Rood/blauwe vlekken Hartklepontsteking Koorts Verwerpen	Via huidwondje	Rode zwelling rond wondje, Hoge koorts	Varkens inenten Bij koortsklachten te genezen met penicilline
Lyme-ziekte		Tekenbeet	Rode groter wordende plek op de huid; Gewrichtsklacht Hart en zenuwen	Gesloten kleding Teken verwijderen met speciaal pincet Bij groter wordende rode plek naar huisarts
Melkerskoorts	Afwijkende melk Soms koorts en abortus Meestal symptoomloos	Urine, sperma, melk van runderen	Koorts Hoofdpijn Bloedingen Griep Soms lever- en hersenvliesontsteking	Kleding, mondkapje, bril, handschoenen
Campylobacteriose	Abortus Darmontsteking bij runderen en varkens	Direct contact met zieke dieren (kip, varken), mest en vlees	Darmontsteking Abortus	Hygiënisch werken
Q-koorts	Vaak symptoomloos	Contact met besmette dieren schaap, rund, teken	Griep Long-, lever- en hartklepontsteking	Inademen van besmet stof vermijden, mondkapje
Erysipelas / erysipeloid	Soms gewrichtsontsteking bij kalf	Via open wondjes	Huidontsteking Gewichtsklacht	Wondverzorging

Toxoplasmose	Vaak symptomeloos	Van rund via kat naar mens; Eten van rauw vlees	Griep Abortus	Voedselbereiding Contact vermijden
Yersiniose	Darmklachten Abortus Abscessen in organen	Contact met besmette knaagdieren en kalkoenen	Darmklachten Abscessen in organen	Contact vermijden
Trichophytie (ringschurft)	Ronde kale asbestachtige plekken bij runderen	Direct contact met besmette dieren of materiaal	Schimmelinfectie van haar, huid en nagels	Draag handschoenen Was handen regelmatig

.....

